

БРОЈ: 0014795482024-003

**Regulatorno telo za elektronske komunikacije
i poštanske usluge („RATEL“)**

Palmočićeва 2
11000 Београд

ДАТУМ: 13-06-2024

A1 Srbija d.o.o.
Br. K119/24
12.6.2024 god.
BEOGRAD, Milutina Milankovića 1ž

U Београду, 12. јуна 2024. године

**Predmet: A1 Srbija komentari o Nacrtu pravilnika o bezbednosti i integritetu
javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga i terminalne opreme**

Poštovani,

U skladu sa javnim konsultacijama objavljenim na internet strani RATEL-a o Nacrtu pravilnika o bezbednosti i integritetu javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga i terminalne opreme (dalje u tekstu: Nacrt pravilnika), u nastavku teksta dostavljamo komentare operatora A1 Srbija.

U Nacrtu pravilnika u Članu 2 koji se odnosi na Značenje pojedinih pojmova, u poslednjoj odredbi navedenog Člana navodi se da pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju značenje propisano zakonima kojima se uređuju elektronske komunikacije i informaciona bezbednost. Shodno navedenom, u Zakonu o informacionoj bezbednosti definisan je pojam „incident“ na način da je incident svaki događaj koji ima stvaran negativan uticaj na bezbednost mrežnih i informacionih sistema. Međutim, iz navedene definicije nije jasno da li se pod incidentom podrazumevaju negativni uticaji na bezbednost mrežnih i informacionih sistema koji nastaju kao posledica više sile (npr. elementarne nepogode), faktora ljudske greške, nestanka struje i sl. te molimo za pojašnjenje.

Nacrt Pravilnika u Članu 3, Obaveze privrednih subjekata, stav 4 predviđa da privredni subjekt primenjuje tehničke smernice o bezbednosnim merama i pretnjama u oblasti elektronskih komunikacija Agencije za sajber bezbednost Evropske unije (ENISA) i srpske standarde za sprovođenje tehničkih i organizacionih mera bezbednosti. Navedena odredba ne precizira da li smernice ENISA i srpski standardi navedeni u Prilogu 1 predstavljaju preporuku ili obavezu primene istih u poslovanju privrednog subjekta, te molimo za pojašnjenje. Takođe, navedeni Pravilnik, iako upućuje na smernice ENISA, ne navodi konkretne dokument(e) ENISA za razliku od Priloга 1 koji sadrži listu konkretnih srpskih standarda te predlažemo da predmetni Pravilnik bude dopunjen odnosno da upućuje na konkretne smernice ENISA o bezbednosnim merama i pretnjama u oblasti elektronskih komunikacija.

U članu 5, Obaveštavanje Regulatora o bezbednosnim incidentima, u poslednjem stavu ovog Člana navodi se da je privredni subjekt dužan da na zahtev Regulatora dostavi statističke podatke o svim bezbednosnim incidentima u prethodnoj godini. Ovako formulisani stav ne precizira jasno koje podatke o incidentima treba dostaviti na zahtev RATEL-a te predlažemo da se ovaj stav dopuni tako da jasno proizilazi da je na zahtev RATEL-a potrebno dostaviti one podatke o incidentima koji su u prethodnom periodu već dostavljeni RATEL-u u skladu sa kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima za obaveštavanje. Predlog dopunjenog stava glasi:

„Privredni subjekt je dužan da, na zahtev Regulatora, dostavi statističke podatke o svim bezbednosnim incidentima u prethodnoj godini, **u skladu sa kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima za obaveštavanje navedenim u Prilogu 2 Pravilnika.**“

U Članu 6, Obaveštavanje korisnika o posebnim rizicima odnosno pretnjama povrede bezbednosti i integriteta, stav 1, predviđeno je da je privredni subjekt dužan da bez odlaganja u slučaju postojanja posebnog rizika, odnosno pretnje povrede bezbednosti i integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i/ili usluga ili terminalne opreme koja omogućava pristup internetu, o tom riziku odnosno pretnji obavesti korisnike na jasan i dokumentovan način putem svoje web prezentacije, međutim Pravilnik ne definiše detaljnije šta se podrazumeva pod terminom „poseban rizik“ te predlažemo da se definicija „poseban rizik“ definiše u okviru Člana 2 ovog Pravilnika.

Takođe predlažemo da se Član 6, stav 1, dopuni tako da bude usklađen sa Članom 5 stav 1 koji definiše rok u kojem je privredni subjekt u obavezi da obavesti RATEL te da se ista vremenska odrednica koristi i za obavezu obaveštavanja korisnika, čime se ujedno uvažavaju i tehničke mogućnosti privrednog subjekta vezano za pokretanje postupka postavljanja obaveštenja na svoju web prezentaciju.

Predlog dopune Člana 6 stav 1 glasi:

„Privredni subjekt je dužan da, bez odlaganja, **a najkasnije narednog radnog dana od dana saznanja o** postojanju posebnog rizika, odnosno pretnje povrede bezbednosti i integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i/ili usluga ili terminalne opreme koja omogućava pristup internetu, o tom riziku odnosno pretnji (neovlašćen pristup, značajn gubitak podataka, ugrožavanje tajnosti komunikacija, bezbednosti podataka o ličnosti i drugo), obavesti korisnike na jasan i dokumentovan način, putem svoje web prezentacije.“

Imajući u vidu sledeće:

- Primenu smernica ENISA i srpskih standarda po pitanju bezbednosnih mera,
- Da Član 4, Provera usklađenosti primenjenih mera zaštite, stav 1, navodi da je privredni subjekt u obavezi da samostalno ili uz angažovanje spoljnih eksperata, sprovede procenu rizika i proveru usklađenosti primenjenih mera zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast informacione bezbednosti te da postojeći Zakon o informacionoj bezbednosti ("Službeni glasnik RS", br. 6/16, 94/17 i 77/19) predviđa isključivo procenu rizika od neovlašćenog pristupa tajnim podacima putem KEMZ-a (kompromitujuće elektromagnetno zračenje),
- Da se očekuje izrada i usvajanje novog Zakona o informacionoj bezbednosti koji bi detaljnije uredio izradu Akta o proceni rizika,

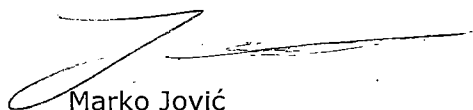
predlažemo da se Član 7, Završna odredba, preformuliše tako što će se predvideti duži period za usaglašavanje poslovanja privrednih subjekata sa ovim Pravilnikom.

Na ovaj način bi se postigla veća transparentnost procesa i omogućilo privrednim subjektima da obaveze predviđene ovim Pravilnikom uvrste u svoje godišnje poslovne planove i obezbede budžet za njihovu realizaciju. Shodno svemu navedenom realno je očekivati da se navedene izmene i budžet planiraju za poslovnu 2026. godinu te predlažemo da Član 7 glasi:

„Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“ a primenjuje se od **1. decembra 2026. godine.**“

Nadamo se da ćete da razmotrite A1 Srbija komentare vezano za Nacrt ovog Pravilnika i pojasniti odredbe na koje smo ukazali u okviru dostavljenih komentara.

S poštovanjem,

Marko Jović
Direktor regulatornih i veleprodajnih poslova
A1 Srbija